

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
імені Т.Г. ШЕВЧЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Середня освіта (Історія)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ)

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)

ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Національного університету
«Чернігівський колегіум»

імені Т.Г. Шевченка
Голова вченої ради НУЧК,
ректор

_____ М.О. Носко
(протокол № 1

від 31 серпня 2020 р.)

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2020 р.

Ректор
Національного університету
«Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка

_____ Микола Носко
«31» серпня 2020 р.

Чернігів – 2020

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

змін до освітньо-професійної програми 014 Середня освіта (Історія)

Кафедра всесвітньої історії та міжнародних відносин

Протокол від «28» серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри [підпис] (Костянтин Ячменіхін)

Вчена рада Навчально-наукового інституту історії та
соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського

Протокол від «28» серпня 2020 р. № 1

Голова вченої ради [підпис] (Олександр Коваленко)

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

[підпис] (Валентин Панченко)

«31» серпня 2020 р.

Розроблено проектною групою у складі:

1. Кеда Марина Костянтинівна – гарант освітньої програми, керівник проектної групи, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

2. Доманова Ганна Сергіївна – член проектної групи, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

3. Янченко Тамара Василівна – член проектної групи, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

4. Ващенко Алла Василівна – представник роботодавців, кандидат історичних наук, директор Чернігівської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 13 Чернігівської міської ради Чернігівської області

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 53, 14013. Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського, м. Чернігів, проспект Миру, 13, 14000.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр, вчитель історії
Офіційна назва програми	Середня освіта (Історія), бакалавр
Тип диплома та обсяг програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-ENEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність атестата загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Програма викладається українською мовою
Термін дії освітньої програми	–
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://inst-hist.chnpu.edu.ua/osvitni-programy/
2 – Мета освітньої програми	
<p>Мета програми: підготовка бакалаврів у галузі освіти на основі новітніх досягнень педагогічної та історичної наук, вчителів історії для роботи в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Цілі програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - готувати професіоналів у галузі освіти, здатних оперативно та ефективно реагувати на сучасні виклики освітньої галузі, гармонійно розвиненого як особистість, відповідального громадянина України, який поділяє цінності громадянського суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини, здатного зберігати та примножувати культурні цінності; - готувати сучасних висококваліфікованих вчителів історії, носіїв інноваційного наукового та практичного потенціалу, здатних до реалізації здобутих компетентностей в освіті, в межах різноманітних 	

<p>соціокультурних практик, відтворення та розвитку історичної думки в контексті європейського та світового наукового дискурсу;</p> <p>- розвивати у здобувачів «навички майбутнього»: здатність вирішувати складні проблеми в невизначених умовах, активно вчитись впродовж життя, використовувати інформаційні технології, здатність до аналітичного та критичного мислення й аналізу, креативність, ініціативність, лідерство, толерантність і гнучкість.</p>	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань – 01 Освіта</p> <p>Спеціальність – 014 Середня освіта (Історія).</p> <p>Загальна підготовка (15%), професійна підготовка (85%). Нормативні навчальні дисципліни – 75%, дисципліни вільного вибору студента – 25%. Практична підготовка (навчальні, виробничі та педагогічні практики) – 20 % (36 кредитів ECTS).</p>
Основний фокус освітньої програми	<p>Оволодіння відповідними фундаментальними знаннями й навичками в галузі педагогіки, психології, історії, методики викладання історії. Вивчення сучасних методів та форм викладання історії, виховання засобами історії.</p> <p>Ключові слова: середня освіта, історія, вчитель історії.</p>
Особливості програми	<p>Програма є професійно-орієнтованою і спрямована на формування актуальних загальних та професійних компетентностей з акцентом на практичну підготовку і провідний європейський та світовий досвід у сфері освіти/педагогіки та історичної науки.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 фахівці, що здобули вищу освіту першого (бакалаврського) рівня за освітньою програмою «Середня освіта (Історія)», можуть займати посади: 2320 – вчитель закладу загальної середньої освіти.</p>
Подальше навчання	<p>Мають право продовжити за другим освітнім рівнем QF-LLL – 7 (магістр).</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудовано на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу до здобувачів вищої освіти; реалізується за допомогою посиленої практичної підготовки та творчої спрямованості у формі комбінацій лекцій,</p>

	<p>семінарських, практичних занять із розв’язування проблемних ситуацій, історичного моделювання, підготовки проєктів. Передбачена самостійна робота з опрацювання історичних джерел, написання курсових робіт, підготовка до підсумкової атестації.</p>
Оцінювання	<p>Застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання усіх видів аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності студентів (поточний, модульний, підсумковий контроль). Методи поточного оцінювання, якими визначається рівень засвоєння знань з дисциплін загальної, професійної та практичної підготовки: виконання творчих і тестових завдань, контрольних робіт, усного та письмового опитування, виступів (доповідей), презентацій, захисту проєктів.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – усні, письмові, комбіновані екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю, тестування, захист курсових робіт, звіти з практик.</p> <p>Атестація – підготовка та складання комплексного екзамену, публічний захист кваліфікаційної (бакалаврської) роботи.</p> <p>Підсумкове оцінювання та результати підсумкової атестації здійснюються за 5-бальною національною системою оцінок та системою ECTS.</p>
6 – Програмні компоненти	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти (історії), що передбачає застосування теорій та методів педагогічної науки та історії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати культурні цінності на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, зберігати баланс між професійним та особистим життям.</p> <p>ЗК 03. Здатність активно вчитися впродовж життя й</p>

	<p>оволодівати інноваційними стратегіями навчання.</p> <p>ЗК 04. Здатність виявляти ініціативу, підприємливість, генерувати нові ідеї, визначати та розв'язувати проблеми.</p> <p>ЗК 05. Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні.</p> <p>ЗК 06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 07. Здатність спілкуватися державною мовою усно та письмово, доносити власну думку іноземною мовою усно та письмово.</p> <p>ЗК 08. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 01. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>ФК 02. Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти українською мовою, формувати мовно-комунікативні уміння учнів.</p> <p>ФК 03. Володіння основами цілепокладання, планування та організації освітнього процесу, моделювання змісту навчання історії відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.</p> <p>ФК 04. Здатність управляти освітніми проєктами, відповідати за прийняття рішень у невизначених умовах та спрямовувати розвиток здобувачів освіти на прогрес і досягнення.</p> <p>ФК 06. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з історії.</p> <p>ФК 05. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.</p> <p>ФК 07. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (в тому числі з особливими потребами).</p> <p>ФК 08. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.</p> <p>ФК 09. Здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу, доцільно використовувати категоріально-понятійний апарат і хронологію історичної науки. Здатність розкривати загальну</p>

	<p>структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей.</p> <p>ФК 10. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення, аналізу та синтезу інформації з різних джерел.</p> <p>ФК 11. Здатність обґрунтовано визначати роль України в загальноєвропейських та світових культурних процесах.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Знання та розуміння (ПРН)</p>	<p>ПРН 01. Уміння аналізувати й розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері професійної діяльності або навчання.</p> <p>ПРН 02. Розуміння значення культури як форми людського існування, здатність цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.</p> <p>ПРН 03. Володіння концептуальними науковими та практичними знаннями та здатністю до критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної педагогічної діяльності та/або навчанні історії.</p> <p>ПРН 04. Використання сучасних методик і технологій організації освітнього процесу, оцінки досягнень учнів на різних етапах вивчення історії для успішного й ефективного здійснення професійної педагогічної діяльності.</p> <p>ПРН 05. Володіння навичками розв'язання освітніх, виховних, розвивальних та науково-методичних завдань, уміння застосовувати найбільш ефективні методичні підходи і сучасні технології навчання історії, виховання і розвитку учнів з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей і потреб.</p> <p>ПРН 06. Розуміння специфіки застосування сучасних інформаційних технологій, необхідних для організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПРН 07. Здатність обирати оптимальну комунікаційну стратегію з усіма учасниками освітнього процесу у складних і непередбачуваних умовах, розуміння особливостей комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.</p> <p>ПРН 08. Здатність створювати безпечне, рівноправне,</p>

	<p>справедливе й психологічно-комфортне освітнє середовище в освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>ПРН 09. Здатність продовжувати навчання упродовж життя і вдосконалювати здобуті під час навчання компетентності з високим рівнем автономності.</p> <p>ПРН 10. Володіння навичками проєктування і реалізації навчальних/розвивальних проєктів, основами управління ресурсами, навичками планування, контролю, звітності в закладах освіти.</p> <p>ПРН 11. Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.</p> <p>ПРН 12. Розуміння й використання основних сучасних термінів і положень історичних наук та методики їх викладання, а також здатність аналізувати, порівнювати і класифікувати результати діяльності науковців різних напрямків і шкіл. Знання та розуміння історіографії для аналізу сучасних наукових дискусій із проблем вітчизняної та всесвітньої історії.</p> <p>ПРН 13. Уміння використовувати методологію історії як науки, характеризувати об'єктивно й неупереджено історичні події та постаті різних історичних періодів, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між окремими подіями та явищами на підставі критичного аналізу історичних джерел, інтеграції їх змісту, визнання й сприйняття різноманітності їх оцінок.</p> <p>ПРН 14. Знання концептуальних основ, структури змісту, форм, методів і засобів навчання історії та вміння розробляти навчально-методичну документацію, необхідну для забезпечення освітнього процесу.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	97 % викладацького складу мають наукові ступені та вчені звання. Залучено 4 доктори наук.
Матеріально-технічне забезпечення	Наявні спеціалізовані аудиторії для проведення практичних занять з фахових дисциплін.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	В освітньому процесі використовуються інформаційні та комунікаційні технології, мультимедіа, освітні інтернет-платформи.
9 – Академічна мобільність	

Національна кредитна мобільність	–
Міжнародна кредитна мобільність	–
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	не передбачається

2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Шифр за ОПП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни практичної та професійної підготовки, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК1	Іноземна мова (General English)	4	екзамен
ОК2	Філософські студії	5	екзамен
ОК3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК4	Основи політології та соціології	3	екзамен
ОК5	Правознавство	3	залік
ОК6	Основи медичних знань та охорони здоров'я	3	залік
ОК7	Економічна теорія	3	залік
ОК8	Вступ до спеціальності та методика самостійної роботи	3	залік
ОК9	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	3	залік
ОК10	Психологія	4	екзамен
ОК11	Історія та загальнотеоретичні основи педагогіки	4	екзамен
ОК12	Методика виховної роботи у середній школі	4	залік
ОК13	Дидактика	4	екзамен

OK14	Методичні основи організації навчання історії	5	екзамен
OK15	Шкільний курс історії	3	залік
OK16	Інклюзивна освіта	3	залік
OK17	Інноваційні педагогічні технології у закладах середньої освіти	3	екзамен
OK18	Проектний менеджмент у закладах середньої освіти	3	залік
OK19	Європейський досвід у сучасних освітніх практиках	3	залік
OK20	Стародавня історія України	4	екзамен
OK21	Історія України литовсько-польської доби	3	екзамен
OK22	Історія України доби Гетьманщини	3	екзамен
OK23	Історія України XIX – початку XX ст.	3,5	екзамен
OK24	Історія України першої половини XX ст.	3	екзамен
OK25	Історія України другої половини XX – початку XXI ст.	3	екзамен
OK26	Історія української культури	3	екзамен
OK27	Історія стародавнього Сходу	4	екзамен
OK28	Історія Стародавньої Греції та Риму	4	екзамен
OK29	Історія країн Європи та Америки доби середньовіччя	4	екзамен
OK30	Історія країн Європи та Америки раннього Нового часу	3	екзамен
OK31	Історія країн Азії та Африки доби середньовіччя та раннього Нового часу	3	екзамен
OK32	Нова історія країн Європи та Америки другої половини XVII – початку XX ст.	4,5	екзамен
OK33	Нова історія країн Азії та Африки	3	залік
OK34	Новітня історія країн Азії та Африки XX – початку XXI ст.	3	екзамен

OK35	Новітня історія країн Європи та Америки ХХ – початку ХХІ ст.	4	екзамен
OK36	Основи археології та методика польових археологічних досліджень	3	залік
OK37	Спеціальні історичні дисципліни	3	залік
OK38	Джерелознавство історії України	4	залік
OK39	Українська історіографія	4	залік
OK40	Курсова робота з історії	3	залік
OK41	Курсова робота з педагогіки та методики навчання історії	3	екзамен
OK42	Археологічна практика	5,5	залік
OK43	Навчальна (педагогічна) практика	8	залік
OK44	Виробнича (педагогічна) практика	11,5	залік
OK45	Виробнича (педагогічна) практика	11	залік
OK46	Підготовка до підсумкової атестації	3	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		180 кредитів	
<p>Вибіркові компоненти ОП</p> <p><i>Каталог вибірових дисциплін (разом 60 кредитів)</i></p>			
Загальний обсяг вибірових компонентів		60 кредитів	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240 кредитів	

2.2. Структурно-логічна схема

I курс					
КОП	I семестр	Кре- дита	КОП	II семестр	Кре- дита
ОК6	Основи медичних знань та охорони здоров'я	3	ОК1	Іноземна мова (General English)	2
ОК1	Іноземна мова (General English)	2	ОК9	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	3
ОК8	Вступ до спеціальності та методика самостійної роботи	3	ОК20	Стародавня історія України	4
ОК10	Психологія	4	ОК28	Історія Ст. Греції та Риму	4
ОК27	Історія стародавнього Сходу	4	ОК42	Археологічна практика	5,5
ОК36	Основи археології та МПАД	3			
	Вибіркові навчальні дисципліни	11		Вибіркові навчальні дисципліни	11,5
Разом із вибірковою частиною		30	Разом із вибірковою частиною		30
II курс					
КОП	III семестр	Кре- дита	КОП	IV семестр	Кре- дита
ОК37	Спеціальні історичні дисципліни	3	ОК13	Дидактика	4
ОК2	Філософські студії	5	ОК22	Історія України доби Гетьманщини	3
ОК3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	ОК16	Інклюзивна освіта	3
ОК11	Історія та загальнотеоретичні основи педагогіки	4	ОК30	Історія країн Європи та Америки раннього Нового часу	3
ОК12	Методика виховної роботи у середній школі	4	ОК31	Історія країн Азії та Африки доби середньовіччя і раннього нового часу	3
ОК21	Історія України литовсько-польської доби	3	ОК40	Курсова робота з історії	3
ОК29	Історія країн Європи та Америки доби середньовіччя	4	ОК43	Навчальна (педагогічна) практика	8
	Вибіркові навчальні дисципліни	4		Вибіркові навчальні дисципліни	3
Разом із вибірковою частиною		30	Разом із вибірковою частиною		30

III курс					
КОП	V семестр	Кре- дита	КОП	VI семестр	Кре- дита
OK14	Методичні основи організації навчання історії	5	OK15	Шкільний курс історії	3
OK23	Історія України XIX – початку XX ст.	3,5	OK24	Історія України першої половини XX ст.	3
OK32	Нова історія країн Європи та Америки другої половини XVII – початку XX ст.	4,5	OK17	Інноваційні педагогічні технології у закладах середньої освіти	3
OK33	Нова історія країн Азії та Африки	3	OK26	Історія української культури	3
OK5	Правознавство	3	OK44	Виробнича (педагогічна) практика	11,5
OK7	Економічна теорія	3		Вибіркові навчальні дисципліни	6,5
	Вибіркові навчальні дисципліни	8			
Разом із вибірковою частиною		30	Разом із вибірковою частиною		30
IV курс					
КОП	VII семестр	Кре- дита	КОП	VIII семестр	Кре- дита
OK25	Історія України другої половини XX – початку XXI ст.	3	OK4	Основи політології та соціології	3
OK35	Новітня історія країн Європи та Америки XX – початку XXI ст.	4	OK18	Проектний менеджмент у закладах середньої освіти	3
OK34	Новітня історія країн Азії та Африки XX – початку XXI ст.	3	OK38	Джерелознавство історії України	4
OK41	Курсова робота з педагогіки та методики навчання історії	3	OK39	Українська історіографія	4
OK45	Виробнича (педагогічна) практика	11	OK19	Європейський досвід у сучасних освітніх практиках	3
			OK46	Підготовка до підсумкової атестації	3
	Вибіркові навчальні дисципліни	6		Вибіркові навчальні дисципліни	10
Разом із вибірковою частиною		30	Разом із вибірковою частиною		30